ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ . . . . ΔΡ. 72.000
ΕΞΑΜΗΝΟΣ . . . . » 36.000
ΤΡΙΜΗΝΟΣ . . . . » 18.000

ΠΑΝΤΟΙΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ
ΔΙ' ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΝΕΟΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ . . . . Στερλῖναι 10
ΕΞΑΜΗΝΟΣ . . . . »
ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ . . . . Δολλάρια 200

ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ
ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΤΟΣ ΝΒ — Ἀριθμὸς φύλλου 589 | ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΝΑΚΑΡΗ 193 — ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 25—93 | ΠΑΤΡΑΙ Πέμπτη 27 Ἰουνίου 1946

Ο ΜΟΛΟΤΩΦ ΕΛΑΒΕΝ ΟΔΗΓΙΑΣ ΕΚ ΜΟΣΧΑΣ

Η ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΓΓΙΖΕΙ ΕΙΣ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΟΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Ὁ ἐν Παρισίοις ἀνταποκριτὴς τοῦ Ρώϋτερ μεταδίδει, ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐγκύρων κύκλων, ἡ Διάσκεψις ἐγγίζει εἰς τὸ ἀποφασιστικόν της σημεῖον, ὁπότε θὰ καθορισθῇ τελικῶς ἡ ἐπιτυχία ἢ ἀποτυχία της. Πιστεύεται, ὅτι ἂν ὁ κ. Μολότωφ ἔλαβεν ὁδηγίας ἐκ Μόσχας, ὅπως συμφωνήσῃ εἰς τὰ κύρια ζητήματα, ὡς εἶναι τὸ ζήτημα τῆς Τεργέστης, τότε θὰ εἶναι δυνατὸν ἡ Διάσκεψις νὰ συμφωνήσῃ αἰφνιδίως ἐπὶ πολλῶν δευτερευούσης σημασίας ζητημάτων. Ἡ Διάσκεψις ἤρχισε τὴν 5ην μ. μ. σήμερον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Μπέβιν, καθ' ὅσον ὁ κ. Μπιντὼ ἐπρόκειτο νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Γαλλικῆς Ἐθνοσυνελεύσεως μετὰ τῶν μελῶν τῆς ὑπ' αὐτὸν Κυβερνήσεως. Τὸν κ. Μπιντὼ ἀντικατέστησεν ὁ ἀναπληρωτής του κ. Μιρβίλ.

Ἐγνώσθη, ὅτι, κατὰ τὴν πρωϊνὴν συνεδρίασιν τῶν ἀναπληρωτῶν, ὁ Σοβιετικὸς ἀντιπρόσωπος κ. Βισίνσκυ ἐζήτησεν, ὅπως συγκληθῇ ταχέως μυστικὴ συνεδρίασις τῶν τεσσάρων ὑπουργῶν τῶν ἐξωτερικῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ συγκληθῇ τὴν νύκτα τῆς σήμερον, ὁπότε θὰ εἶναι ἐλεύθερος καὶ ὁ κ. Μπιντώ, ἢ τὴν πρωΐαν αὔριον. Ἡ ὑπόδειξις αὐτὴ τοῦ κ. Βισίνσκυ ἑρμηνεύεται ὡς ἔνδειξις ὅτι ἐλήφθησαν ἤδη αἱ ἐκ Μόσχας ὁδηγίαι πρὸς τὸν κ. Μολότωφ διὰ τὸ ἀκανθῶδες ζήτημα τῆς Τεργέστης.

ΠΟΥ ΠΡΟΣΚΡΟΥΟΥΝ ΟΛΑΙ ΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Παρὰ τὴν γνωστὴν ἀπόφασιν τῶν 4 ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅπως ἐπισπεύσουν κατὰ τὴν τρέχουσαν ἑβδομάδα τὰς ἐργασίας των, οὕτως ὥστε νὰ συμπληρώσουν τὰς συζητήσεις τῶν ἐπὶ τῶν συνθηκῶν μετὰ τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν μέχρι τῆς Παρασκευῆς, ἐν τούτοις οὐδεμία ἐπετελέσθη παρ' αὐτῶν πρόοδος κατὰ τὰς συναντήσεις τῆς Δευτέρας καὶ Τρίτης. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ κ. Μολότωφ, εἰς τὴν ὁποίαν προσκρούουν ὅλαι αἱ σχετικαὶ συζητήσεις.

Οἱ ἐν Λονδίνῳ σχολιασταὶ παρατηροῦν ὅτι ἡ κωλυσιεργία αὐτὴ εἶναι λυπηρά, καθ' ὅσον παρεμποδίζει τὴν ἀποκατάστασιν κανονικῶν σχέσεων μετὰ τῶν διαφόρων πρώην ἐχθρικῶν χωρῶν καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τούτων, κυριώτερον δὲ διότι παρέχει τροφὴν εἰς δημιουργίαν ἀνησυχιῶν εἰς τὰ Κράτη ταῦτα.

Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὰς πρωϊνὰς ἐφημερίδας τὸ νέον ἀδιέξοδον εἰς τὸ ὁποῖον φαίνεται νὰ ἔφθασε ἡ διάσκεψις λόγῳ τοῦ ζητήματος τῆς Τεργέστης, θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταστήσῃ ἀπίθανον τὴν σύγκλησιν τῆς διασκέψεως τῶν 21 συμμάχων κρατῶν κατὰ τὴν 15ην Ἰουλίου. Παρὰ ταῦτα ὁ διπλωματικὸς συνεργάτης τοῦ «Ἡμερησίου Τηλεγράφου» γράφει ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη ἐλπίδες νὰ ἀναγγελθοῦν μέχρι τῆς Παρασκευῆς ὁριστικαὶ ἀποφάσεις διὰ τὴν Τεργέστην καὶ διὰ τὰς συνθήκας μετὰ τῶν Βαλκανικῶν δορυφόρων τοῦ Ἄξονος.

Ἐπίσης καὶ ὁ «Ἡμερήσιος Κῆρυξ» ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ὑπερπηδηθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι διχογνωμίαι. Κατὰ τὸν ἐν Παρισίοις δὲ ἀνταποκριτὴν τῶν «Τάϊμς», ὁ Μολότωφ δὲν θέλει νὰ συμφωνήσῃ ἐπὶ τῆς συνθήκης μὲ τὴν Ἰταλίαν πρὶν ἢ ἐκκαθαρισθῇ τὸ ζήτημα τῶν συνθηκῶν μετὰ τὰ Βαλκάνια.

Κατὰ νεώτερα τηλεγραφήματα ἐκ Παρισίων, ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ διαφαίνεται ἐλπὶς συμφωνίας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Τεργέστης ὑπὸ τὸν αὐτὸν τύπον καθ' ὃν ἐρρυθμίσθη καὶ τὸ ζήτημα τῶν Ἰταλικῶν ἀποικιῶν, διὰ τῆς παραμονῆς ἐκκρεμοῦς ἐπὶ διετίαν τοῦ ζητήματος, ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ἄλλου κειμένου τῆς Ἰταλικῆς συνθήκης.

Ἀθηναϊκὰ εἰκοσιτετράωρα

Ο ΜΟΝΓΚΟΜΕΡΥ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ξένους στρατηγοὺς ἔχουμε δεχθῆ πολλοὺς στὴν πρωτεύουσα. Ἀλλὰ γιὰ κανέναν δὲν ἔγινε αὐτὸ ποὺ ἔκαμε ὁ λαὸς γιὰ τὸ στρατηγὸ τῆς θρυλικῆς ὀγδόης στρατιᾶς. Τοὔδειξε μιὰ θερμότητα ἐξαιρετική. Αὐτὸς ὁ ρακιανὸς ἥρωας, μὲ τὴ σουβαρὴ μορφὴ καὶ τὰ ἔξυπνα γκρίζα μάτια κατέχει τὸ μυστικὸ νὰ γίνεται ἀμέσως δημοτικός, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιδιώκῃ καὶ χωρὶς νὰ κάνῃ τὴν παραμικρὴ προσπάθεια. Ὁ Ἄγγλος εἶναι ὁ πιὸ ἀντιμελοδραματικὸς λαὸς τῆς γῆς. Ἔβγαλε τὸ μεγαλύτερο δραματικὸ ποιητὴ τοῦ σύγχρονου κόσμου —τὸ Σαίξπηρ— ἀλλὰ δὲν κάνει θέατρο στὴ ζωή του. Σὲ καμμιὰ περίπτωσι. Ἔ, λοιπὸν ὁ Μοντγκόμερυ εἶναι, σ' αὐτὸ τὸ κεφάλαιο, Ἄγγλος εἰς τὸ τετράγωνον καὶ εἰς τὸν κῦβον. Εἶναι δύσκολο νὰ φαντασθῇ κανεὶς ἄνθρωπο πιὸ ἁπλό, πιὸ προσηνῆ, ἀλλὰ καὶ πιὸ ἐπιβλητικό. Κανενὸς εἴδους στόμφος, οὔτε διάκοσμος, στὴν ἐμφάνισι. Τὸν εἶδα στὴ Βρετανικὴ πρεσβεία, ὅπου μᾶς δέχτηκε, συνοδευμένος ἀπὸ τὸν πρεσβευτὴ κ. Νόρτον καὶ τὸ σύμβουλο κ. Μπάλφουρ. Πιὸ κτυπητοὶ στὸ μάτι ἦσαν ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος, μὲ τὰ καλοκαιρινὰ πολιτικὰ κουστούμιά τους, ἀπὸ τὸ στρατηγό. Οὔτε πλάκα τὰ γαλόνια, οὔτε πλάκα τὰ παράσημα, οὔτε ὕφος. Χακὶ σκέτο πουκάμισο μ' ἀνασηκωμένα μανίκια:

—Αὐτὸς εἶναι; Μὲ ρώτησε λοϊκὰ κάποιος πλάϊ μου.

—Αὐτός, ὁ ἴδιος! Ὑποκόμης τοῦ Ἐλ-Ἀλαμεΐν καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ Ἐπιτελείου.

Οἱ στρατάρχαι ἄλλων ἐθνῶν παρουσιάζονται μὲ παράσημα ὡς τὸν ἀφαλό. Καὶ μὲ ὕφος σοῦ λέει:

—Ξέρετε! Ἐγὼ ἐκυρίευσα τὸ τάδε καὶ τὸ τάδε!

Αὐτὸς ἀνέβηκε, πολεμῶντας ἀπὸ τὴν ἄμμο τῆς ἐρήμου στὴν Εὐρώπη καὶ κατέβηκε ἀπὸ τὴ Νορμανδία στὸ Βερολῖνο, τσακίζοντας τὶς γερμανικὲς γραμμές. Ὅταν ὅμως παρουσιάζεται, τὰ ἔχει ξεχάσῃ αὐτὰ ὅλα. Αὐτὸς σκέπτεται τὸ μέλλον. Ὁ ἀγώνας του εἶναι μ' αὐτό. Ἔχει ἕνα δοξασμένο παρελθόν, ἀλλὰ θὰ προτιμοῦσε νὰ ἑτοιμάσῃ ἕνα μέλλον ἀκόμα πιὸ ἔνδοξο. Εἶναι ὁ πρῶτος στρατηγὸς ποὺ ἀκούσαμε νὰ μιλάῃ γιὰ φαντασία. Ὁ Οὐέλς θὰ τὸν φιλοῦσε στὸ μέτωπο.

Ὁ λόγος του στὴ σχολὴ τῶν Εὐελπίδων ἤτανε χάρμα. Νὰ ξεχάσετε ὅ,τι ἔχετε κάμει καὶ ὅ,τι ξαίρετε —εἶπε στὴν οὐσία — καὶ νὰ κυττάξετε νὰ ἑτοιμάσετε τὸ στρατὸ τῆς αὔριον. Κουβέντες μοντέρνες, γεμάτες ἀνησυχία, νέα ὅπλα, μπόμπες ἀτομικὲς καὶ καινούργια ὀργανωτικὴ φροντίδα. Τοὺς ταρακούνησε: Ἀφῆστε τὸ μαλακὸ μαξιλάρι τοῦ παρελθόντος. Ὀνειρευθῆτε, φαντασθῆτε τὴν αὔριο, προσπαθῆστε νὰ τὴν ἑτοιμάσετε. Οὔτε ἐξυπνάδα σᾶς λείπει, οὔτε ἐνθουσιασμός!

Τὰ χτυπητὰ λόγια ποὺ εἶπε γιὰ τὴν πειθαρχία ἔκαμαν τὴν πιὸ ζωηρὴ ἐντύπωσι. Χτύπησε τὴν πολιτικὴ ἀπασχόλησι στὸ στράτευμα: «Ὁ στρατιώτης δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαρτᾷ τὴν πειθαρχία του ἀπὸ τὶς πολιτικὲς του πεποιθήσεις»! Ἅγια κουβέντα. Αὐτὰ τὰ λόγια πρέπει νὰ γίνουν ἐπιγραφὲς στοὺς θαλάμους ὅλων τῶν στρατώνων μας καὶ ὅλων τῶν στρατιωτικῶν σχολείων. Ἦταν ὡραῖος, ὅταν εἶπε ὅτι μὲ συγκίνησι διάβασε τὰ κατορθώματα τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν τῆς ἐποχῆς τοῦ... Θεμιστοκλέους. Ὑπῆρχε χιοῦμορ σ' αὐτὴ τὴν κουβέντα; Πολλοὶ τὸ φαντάστηκαν. Καὶ ἄλλοι νόμισαν, ὅτι μιλεῖ γιὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα πρὸ Χριστοῦ, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ δώσῃ ἀέρα στοὺς σημερινούς! Ἕνας δημοσιογράφος, μάλιστα, ἑτοίμαζε καὶ μακροσκελῆ ἐρώτησι περὶ τῶν συγχρόνων ἑλληνικῶν κατορθωμάτων καὶ τῆς συμβολῆς των στὴ Συμμαχικὴ Νίκη. Ἀλλὰ ὁ στρατάρχης σηκώθηκε κι' ἔβαλε τελεία καὶ παῦλα. Αὐτὸς μίλησε γιὰ τοὺς Ἕλληνας στρατιώτας τοῦ πέμπτου αἰῶνος γιὰ νὰ πῇ πόσο ἀρχαία εἶναι στὴν Ἑλλάδα ἡ παράδοσις τῆς στρατιωτικῆς ἀρετῆς. Ὁ Ἕλλην ὅμως ἤθελε νὰ μεταβάλῃ τὴν ὑπόθεσι σὲ καφενεῖο. Τί τοῦ πληρώνετε;

ΦΟΡΤΟΥΝΙΟ

ΠΝΕΥΜΑ ΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ ΚΥΡΙΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΝ ΧΑΣΜΑ ΘΑ ΓΕΦΥΡΩΘΗ ΜΟΝΟΝ ΜΕ ΙΣΧΥΡΑΝ ΣΥΜΜΑΧΙΑΝ Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΑΛΛΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΩΝ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΩΝ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ "ΕΚΟΝΟΜΙΣΤ,,

Ἡ ἔγκριτος φιλελευθέρα Ἐπιθεώρησις τοῦ Λονδίνου «Ἐκόνομιστ», σχολιάζουσα τὴν ὑφισταμένην ἐν Εὐρώπῃ χαώδη πολιτικὴν κατάστασιν, ἐμφανίζει μίαν ἐντελῶς νέαν μορφὴν τῶν διαφορῶν, ποὺ χωρίζουν σήμερον τὴν Εὐρώπην εἰς δύο ἀντιμαχόμενα στρατόπεδα. Τὸ ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρον ἄρθρον ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐνῷ διατρέχομεν πλέον τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἀπελευθερώσεως, ἡ Εὐρώπη παρουσιάζει ἀκόμη μίαν θλιβερὰν καὶ χαώδη κατάστασιν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἰς κάθε χώραν ἤρχισε νὰ ἐπιτελῆται κάποιο εἶδος ἀνασυγκροτήσεως. Ὀλίγα εὐνοηθέντα Κράτη, ὅπως τὸ Βέλγιον καὶ ἡ Δανία, ἐπέτυχον νὰ ἐμφανίζουν σήμερον μίαν εἰκόνα ὁμαλότητος. Ἐν τούτοις, πολὺ μικραὶ ἐνδείξεις ὑπάρχουν γενικῶς ὅτι ἀναφαίνεται ἡ πολιτικὴ τῆς εἰρηνεύσεως ἢ ἡ πραγματικὴ παγίωσις τῆς κοινωνικῆς εὐρυθμίας ἐν Εὐρώπῃ.

Ἐὰν τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς ἕνα βαθύτερον παράγοντα, αὐτὸς εἶναι ἀναμφιβόλως αἱ διενέξεις μεταξὺ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μέχρι τοῦδε ἐκδηλωθῇ ἐναργέστερον εἰς τὰς τρεῖς προηγουμένας συναντήσεις τῶν ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἀπειλοῦν ἐπικινδύνως τώρα καὶ τὴν τετάρτην. Ὁ διαχωρισμὸς εἰς Ἀνατολὴν καὶ Δύσιν ἔχει καταστῇ τὸ κυριαρχοῦν πολιτικὸν γεγονὸς εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ὅλαι αἱ τελευταῖαι ἐκλογαὶ —ποὺ διεξήχθησαν εἰς τὸ Βέλγιον, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Γαλλίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν, τὸ Λουξεμβοῦργον, τὴν Νότιον Γερμανίαν, τὸ Βερολῖνον, τὴν Οὑγγαρίαν καὶ τὴν Τσεχοσλοβακίαν — φανερώνουν τὸν ἀντίκτυπον τῶν γεγονότων αὐτῶν εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας καὶ ἀπεικονίζουν τὴν ἔκτασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμπλέκεται ἡ πολιτικὴ ἑκάστου χωριστοῦ Κράτους ἔναντι τῆς γενικωτέρας πολιτικῆς διαμορφώσεως τοῦ μέλλοντος.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν αὐτῶν δεικνύουν ἐν συνοπτικῇ ἀναλύσει ὅτι εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ἐσημειώθη μία σημαντικὴ κίνησις πρὸς τὰ δεξιὰ —ἢ τοὐλάχιστον ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν —καὶ ὅτι εἰς πολλὰ Κράτη — ὅπως εἰς τὸ Βέλγιον, τὴν Ὀλλανδίαν, τὸ Λουξεμβοῦργον, τὴν Νότιον Γερμανίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν — οἱ Καθολικοὶ ἐξέρχονται ὡς τὸ ἰσχυρότερον κόμμα. Ἐπίσης καὶ αἱ ἐκλογαί, ποὺ διεξήχθησαν πρὸ τῶν Χριστουγέννων εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Οὑγγαρίαν, ἔδωσαν τὰ ἴδια ἀποτελέσματα.

Ἡ σύντομος αὐτὴ ἀνασκόπησις τῆς στροφῆς τῶν λαϊκῶν μαζῶν πρὸς τὰ δεξιὰ — καὶ ἰδίως πρὸς τοὺς Χριστιανοδημοκράτας —δεικνύει ὅτι τὰ ἐθνικόφρονα Κόμματα, μὲ τὴν πεῖραν ποὺ ἀπέκτησαν ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν ἀντίστασιν, υἱοθέτησαν προοδευτικωτέραν κοινωνικὴν πολιτικήν. Ἀκόμη καὶ οἱ ἄκροι δεξιοί, ποὺ ἀντιπροσωπεύουν τὰ πλέον ἀδιάλλακτα συντηρητικὰ στοιχεῖα, ὑποστηρίζουν τὰ Χριστιανοδημοκρατικὰ Κόμματα ἀντὶ τῶν ἰδικῶν των, προκειμένου νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἀντικομμουνιστικὴν παράταξιν. Ἰδίᾳ ἡ ἐπιρροὴ τῆς Καθολικῆς ἱεραρχίας πρὸς τοὺς ἡγέτας καὶ τοὺς ἐκλογεῖς τῶν Καθολικῶν Κομμάτων εἶναι πολὺ μεγάλη, καίτοι προσλαβοῦσα ἰσχυρῶς συντηρητικὴν μορφήν. Τὸ ἐκπληκτικώτερον καὶ πλέον πρόσφατον γεγονὸς τῆς ἐπεμβάσεως τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν πολιτικὴν — εἰς τὸ Ἰταλικὸν δημοψήφισμα —ἐδημιούργησε τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἐνῷ οἱ Χριστιανοδημοκράται εἶχον ἀποφασίσει ὡς Κόμμα νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας, τὸ βάρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιρροῆς ἐρρίφθη πρὸς τοὺς βασιλόφρονας.

Οἱ ἡγέται τῆς Ἐκκλησίας ἰδιαιτέρως τονίζουν τὸν ἐκ τοῦ κομμουνισμοῦ προερχόμενον κίνδυνον, ὁ ὁποῖος μοιραίως ἐπαυξάνει τὰς συντηρητικὰς πεποιθήσεις τῶν Καθολικῶν ψηφοφόρων. Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Ρωσσίας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην καὶ ἡ τακτικὴ τῶν κομμουνιστῶν εἰς τὴν Δυτικήν, ἐξηνάγκασαν τὰς λαϊκὰς τάξεις νὰ συνενωθοῦν εἰς μίαν ἀντικομμουνιστικὴν σταυροφορίαν. Ὑπὸ τοιοῦτον πνεῦμα διεξήχθησαν αἱ ἐκλογαὶ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν.

Εἰς τὴν νέαν αὐτὴν διαμόρφωσιν σημαντικὸν ρόλον ἔπαιξε καὶ ἡ διένεξις μεταξὺ σοσιαλιστῶν καὶ κομμουνιστῶν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἀκολουθητέας πολιτικῆς ἔναντι τῆς Ρωσσίας καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ, ἡ ὁποία ἐξησθένισε τοὺς σοσιαλιστάς. Ὡς μαρξιστικὴ ἐργατικὴ κίνησις οἱ Σοσιαλισταὶ ἀπευθύνονται κυρίως εἰς τὰς μάζας, εἰς τὰς ὁποίας θηρεύουν καὶ οἱ κομμουνισταί. Εἰς τὰ ζητήματα τῶν ἡμερομισθίων καὶ ὡρῶν ἐργασίας, καθὼς καὶ τῆς βιομηχανικῆς πολιτικῆς, οἱ κομμουνισταὶ καὶ οἱ σοσιαλισταὶ δὲν χωρίζονται ἀπὸ ἀπόψεως ἀρχῶν. Ὁ ἐργάτης πιστεύει ὅτι καὶ τὸ ἓν καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὰ Κόμματα αὐτὰ θὰ τοῦ περιφρουρήσουν τὰ ἄμεσα ὑλικὰ του συμφέροντα. Ἀλλ' ἀπὸ εὐρυτέρας ἰδεολογικῆς πλευρᾶς, ὅπου δημιουργεῖται ἡ πραγματικὴ διαίρεσις μεταξὺ σοσιαλιστῶν καὶ κομμουνιστῶν — κυρίως εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀπολύτου ὑποταγῆς πρὸς τὴν Μόσχαν ἢ τῶν δικτατορικῶν τάσεων τοῦ Κόμματος, ὅπως ἐπιζητοῦν οἱ κομμουνισταὶ — καὶ ὅπου ἡ Δεξιὰ ἐκδηλώνει διαρκῶς καὶ μεγαλειτέραν ἀντίθεσιν πρὸς τὰς κομμουνιστικὰς ροπάς, σημαντικὸν ποσοστὸν τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ἀπὸ ἐκείνας ποὺ κρίνουν τὰ πράγματα εἰς τὸ στενὸν ἀτομικὸν πλαίσιον, ἀποσκιρτοῦν ἀπὸ τοὺς σοσιαλιστὰς στρεφόμενοι πρὸς τοὺς κομμουνιστάς. Ἀποτέλεσμα τούτου εἶναι ὅτι, κατὰ τὰς τελευταίας Γαλλικὰς ἐκλογάς, οἱ κομμουνισταὶ ἐκέρδισαν 300.000 ψήφων εἰς βάρος τῶν σοσιαλιστῶν.

Ἐξ ἄλλου, ἡ σθεναρὰ ἀντικομμουνιστικὴ ἐκστρατεία τῶν Καθολικῶν Κομμάτων προσελκύει τὸν ἀμφιταλαντευόμενον ψηφοφόρον, ὁ ὁποῖος, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν συνεπειῶν τοῦ πολέμου καὶ τῶν συνθηκῶν τῆς ἀπελευθερώσεως, ἐψήφιζε κατ' ἀρχὰς ὑπὲρ τῆς ἀριστερᾶς, ἀλλ' ἤδη στρέφεται πρὸς τὰ δεξιά.

Γενικῶς δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἀπὸ τὴν μεταστροφὴν αὐτὴν τῶν πνευμάτων ἐν Εὐρώπῃ, ἐκεῖνοι ποὺ χάνουν οὐσιαστικῶς εἶναι οἱ σοσιαλισταί. Οἱ κομμουνισταὶ τοὺς διαδέχονται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὰς ἐργατικὰς ὀργανώσεις — ὅπως εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἴσως καὶ εἰς ἄλλα τινὰ Κράτη τῆς Δύσεως. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως οἱ Καθολικοὶ ἰσχυροποιοῦνται καὶ παγιώνουν ἑνοποιούμενοι τὴν δεξιὰν ἀντικομμουνιστικὴν παράταξιν. Οἱ σοσιαλισταὶ ἀντιμετωπίζουν ἤδη τὸν κίνδυνον, ὅπως καὶ οἱ Φιλελεύθεροι κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο πολέμων περίοδον, νὰ ἐξαφανισθοῦν σιγὰ-σιγὰ εἰς τὴν ἀνταγωνιστικὴν προστριβὴν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τῆς δεξιᾶς.

Αἱ ἐκλογαὶ ἀπέδειξαν οὕτω ὅτι ἡ θέσις τῆς δεξιᾶς εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ὀγκοῦται διαρκῶς καὶ περισσότερον, λαμβάνουσα τὴν μορφὴν ἑνὸς συμπαγοῦς ἀντικομμουνιστικοῦ συγκροτήματος. Εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Εὐρώπην ἡ κατάστασις εἶναι κάπως δυσχερέστερον νὰ ἐξακριβωθῇ, ἐφ' ὅσον ἐκεῖ διεξήχθησαν ἐκλογαὶ μόνον εἰς τρία Κράτη, εἰς τὸ ἓν ἐκ τῶν ὁποίων— τὴν Γιουγκοσλαυΐαν— ὑπὸ συνθήκας ἀμφιβόλου ἐλευθερίας.

Καίτοι ἡ ἀβεβαιότης εἰς τὴν Δευτέραν ταύτην περίπτωσιν καθιστᾷ κάπως δυσχερὲς νὰ λεχθῇ σαφῶς ἐὰν ἡ διαίρεσις μεταξὺ ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς Εὐρώπης εἶναι ἤδη ὁριστική, ὅλαι αἱ ἐνδείξεις πείθουν ὅτι βαίνομεν πλησίστιοι πρὸς αὐτήν. Πρόκειται διὰ μίαν τραγικὴν διαίρεσιν, ἡ ὁποία θὰ καταστῇ πηγὴ συνεχῶν διαταραχῶν καὶ ἀνισορροπίας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν πολιτικήν. Ἡ σύνεσις θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλῃ τόσον εἰς τὸ Κρεμλῖνον ὅσον καὶ εἰς τὸ Βατικανὸν τὴν μείωσιν τῶν διαφορῶν, τὸν συμβιβασμὸν εἰς τὰ ἀμφισβητούμενα προβλήματα καὶ τὴν συνεργασίαν εἰς οἱαδήποτε πολιτικὰ ζητήματα ὑπάρχει σύμπτωσις ἀπόψεων. Αὐτὸ ὅμως δὲν φαίνεται. Τὸ Βατικανὸν εἶνε ἀνένδοτον ἐναντίον τῶν ἀντιχρίστων. Τὸ Κρεμλῖνον ἐντείνει τὰς κατηγορίας του ἐναντίον τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ καθολικοῦ φασισμοῦ. Ἡ σύντομος ἀνακοπὴ τοῦ ἰδεολογικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, ποὺ ἐξηγοράσθη μὲ τὴν κοινὴν δρᾶσιν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν καὶ εἰς τὴν ἀντίστασιν ἔχει ἤδη τερματισθῆ. Τὸ παλαιὸν πνεῦμα τοῦ αἱρετισμοῦ κυριαρχεῖ καὶ πάλιν εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅπου θὰ δηλητηριάσῃ καὶ πάλιν τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν Κρατῶν καὶ μεταξὺ τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης ἐκ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Οἱ κομμουνισταὶ θὰ στρέφωνται πάντοτε πρὸς τὴν Μόσχαν. Οἱ ἐν Εὐρώπῃ καθολικοὶ δὲν θὰ μείνουν ἄνευ ὑποστηρικτῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἀτυχῶς, ἡ Μεγάλη Βρεταννία, τῆς ὁποίας ἡ πολιτικὴ ἐξέλιξις ἠκολούθησεν ἄλλας σταθερωτέρας γραμμάς, στερεῖται μὲ τὴν ἐν Εὐρώπῃ ἐξασθένησιν τῶν φιλελευθέρων καὶ τῶν σοσιαλιστῶν ἑνὸς ἀντιρρόπου μέσου διὰ νὰ ἀσκήσῃ μετριοπαθῆ καὶ συμβιβαστικὴν πολιτικήν.

Ἴσως ἡ καλυτέρα ἐλπὶς συμβιβασμοῦ εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον νὰ καταστῇ μία στενωτέρα κατανόησις μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας. Οἱ πλειοψηφοῦντες σήμερον εἰς τὴν Γαλλίαν Προοδευτικοὶ Καθολικοὶ εἶνε οἱ περισσότερον φιλελεύθεροι ἀπὸ τὰ καθολικὰ κόμματα τῆς Εὐρώπης. Μία ἰσχυρὰ συμμαχία μὲ αὐτοὺς εἶνε ἐνδεχόμενον νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν γεφύρωσιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ χάσματος.

Η ΣΧΟΛΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΟΡΙΣΤΙΚΩΣ

200 ΕΚΑΤ. ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΓΛΑΥΚΟΥ

Κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ ὑπουργοῦ Ἐφοδιασμοῦ κ. Δημ. Στεφανοπούλου ἀπεφασίσθη, ὅπως ἡ Σχολὴ Χωρ)κῆς, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ μεταφερθῇ εἰς Ναύπλιον, παραμείνῃ ὁριστικῶς εἰς τὴν πόλιν μας. Ἀντ' αὐτῆς εἰς Ναύπλιον θὰ ἐγκατασταθῇ ἡ Σχολὴ Χωρ)κῆς Ἡρακλείου.

Ἐπίσης, χάρις εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ ἰδίου κ. ὑπουργοῦ, ἐνεκρίθη πίστωσις 200 ἑκατομμυρίων, τὰ ὁποῖα θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν λεκάνην τοῦ «Γλαύκου».

*

Αἱ ἀνωτέρω ἐνέργειαι τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπολίτου ὑπουργοῦ κ. Στεφανοπούλου, ἀποδεικνύουν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς πόλεως. Τόσον ἡ παραμονὴ τοῦ Σχολείου Χωρ)κῆς ἐν Πάτραις, ὅσον καὶ ἡ ἐγκριθεῖσα πίστωσις ὑπὲρ τοῦ «Γλαύκου», ἱκανοποιοῦν ἀξιώσεις τῶν Πατρῶν, αἱ ὁποῖαι, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. ὑπουργοῦ, εὗρον τὸν καλλίτερον συνήγορόν των. Τὸ ἐπ' αὐτῶν ἐνδιαφέρον, τόσον δραστηρίως ἐκδηλωθέν, τιμᾷ ἰδιαιτέρως τὸν κ. Δημ. Στεφανόπουλον.

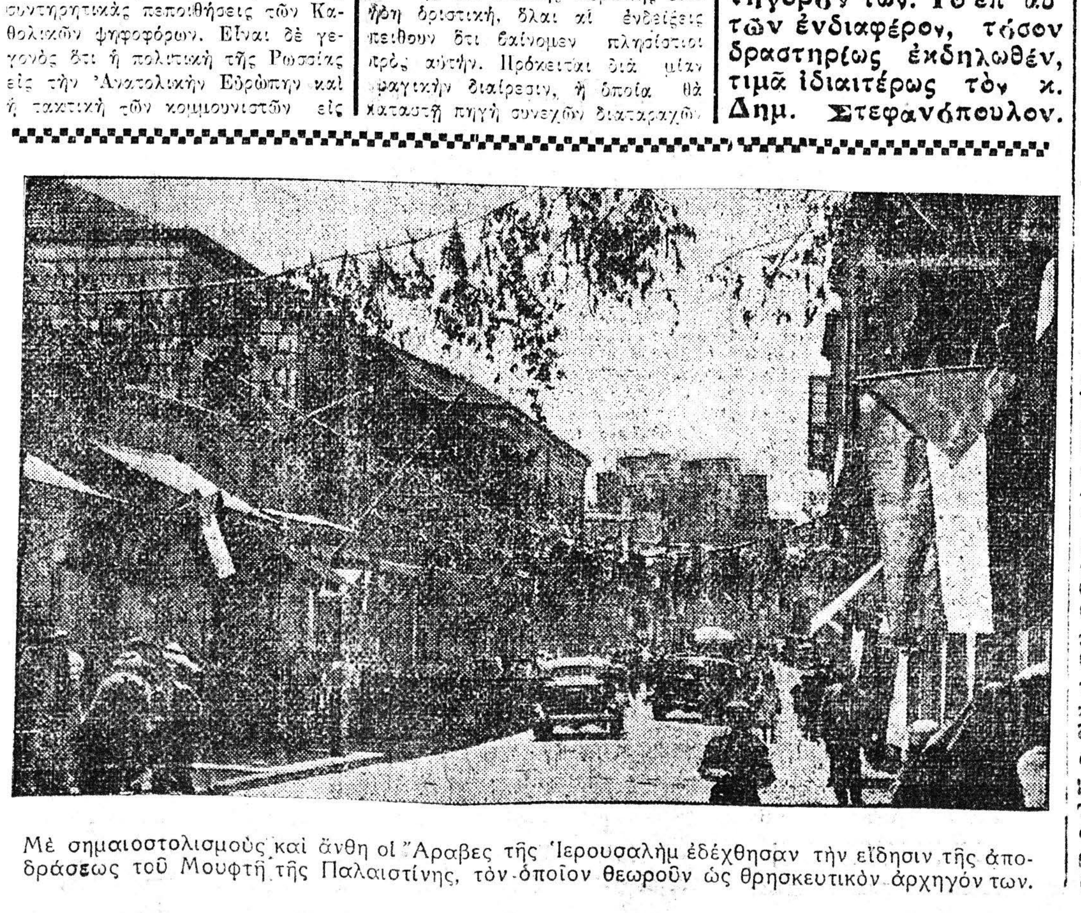

Μὲ σημαιοστολισμοὺς καὶ ἄνθη οἱ Ἄραβες τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐδέχθησαν τὴν εἴδησιν τῆς ἀποδράσεως τοῦ Μουφτῆ τῆς Παλαιστίνης, τὸν ὁποῖον θεωροῦν ὡς θρησκευτικὸν ἀρχηγόν των.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΙΣΤΙΑΣ

ΟΙ ΤΣΑΜΟΥΡΙΩΤΑΙ ΘΑΝΑΣΙΜΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗΝ

Ἡ περίπτωσις τῶν Τσαμουριωτῶν ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν ἀπόδειξιν τῆς Ἀλβανικῆς κακοπιστίας τὴν ὁποίαν, αὐτὴν τὴν στιγμήν, κρατοῦν εἰς χεῖρας των οἱ τέσσαρες ὑπουργοὶ τῶν Ἐξωτερικῶν. Εἶναι, πράγματι, ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι ὁ ἀκραῖος τύραννος τῆς Βαλκανικῆς, ἐν τῷ ἐγκληματικῷ παροξυσμῷ του, σοφίζεται τὰ πλέον χονδροειδῆ κατασκευάσματα, τὰ ὁποῖα, αὐτὰ καθ' ἑαυτά, δὲν ἐπιτυγχάνουν τίποτε περισσότερον ἀπὸ τὸ νὰ ὁμολογοῦν τὸ ἱστορικὸν κακούργημα, ποὺ συντελεῖται εἰς τὴν Β. Ἤπειρον. Διότι ἡ τόσον κωμικὴ στοργὴ τοῦ Ἐμβὲρ ὑπὲρ τῶν Τσάμηδων, καταπληκτικῶς ὁμοία μὲ τὰς προπολεμικὰς θρηνῳδίας διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ Νταοὺτ Χότζα,, ἐπαναφέρουν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ καθιστοῦν ἐπίκαιρον τὴν ἀνάμνησιν τῆς δράσεως αὐτῆς τῆς ξεχωριστῆς οἰκογενείας τῶν Ἀλβανῶν, ἡ θηριωδία τῆς ὁποίας ἐδικαίωσε, κατὰ τὸν πληρέστερον τρόπον, τὰς προσδοκίας τῶν βδελυρῶν πατρώνων της.

Τὸ ὅλον ζήτημα, ἂν ἠμπορῇ νὰ θεωρηθῇ ὡς τοιοῦτον, ἔχει ὡς ἑξῆς: Ἡ ἱστορικὴ καταγωγὴ τῶν Τσάμηδων εἶνε Ἑλληνική. Τὸ Τουρκικὸν παιδομάζωμα συνετέλεσεν, ὥστε μὲ τὴν πάροδον τῶν ἐτῶν καὶ πολὺ πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως νὰ ἀποκτήσουν μίαν φυλετικὴν αὐτοτέλειαν, ἡ ὁποία ὅμως, ἐν τῇ ἰδιοτυπίᾳ της, παρέμεινε πάντοτε νόθος καὶ ἑρμαφρόδιτος, μέχρι τοῦ 1924 ὁπότε ἐζήτησαν οἱ ἴδιοι τὴν ἀνταλλαγήν των, προτιμήσαντες νὰ ἀναγνωρίσουν ἑαυτοὺς ὡς ἀμιγεῖς Μουσουλμάνους. Ἀλλὰ ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Ἰταλικὴ διπλωματία, μὲ τὰς γνωστὰς ἐπιβουλίας της, ἀσκοῦσα ἐπιρροὴν εἰς τὸν σχηματισμὸν τῆς μετὰ ταῦτα ληστρικῆς φωλεᾶς τοῦ Ἐμβὲρ Χότζα, παρενέβη σκανδαλωδῶς, ἐξέωσε τὴν φυλετικὴν των διαστροφὴν καὶ τοὺς ἐπολιτογράφησεν Ἀλβανούς, ἀφήσασα ἐν τούτοις αὐτοὺς νὰ διαβιοῦν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Βορείου Ἠπείρου, ὡς ὑποτυπῶδες καρκίνωμα, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ καταστῇ ὀλίγα ἔτη βραδύτερον θανάσιμον διὰ τὴν μαρτυρικὴν αὐτὴν περιοχήν. Εἶναι μοναδικὴ ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἀχαριστίας, τὴν ὁποίαν ἐπεφύλασσον οἱ κάτοικοι τῆς Τσαμουριᾶς, ὡς ἀνταπόδοσιν τῆς Ἑλληνικῆς εὐεργεσίας. Οἱ νόμοι δι' αὐτοὺς ἴσχυον, ὡς καὶ διὰ τοὺς Βορειοηπειρώτας. Ἀπελάμβανον τῆς αὐτῆς ἐλευθερίας, τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, τῆς αὐτῆς προστασίας. Καὶ δὲν εἶναι ὀλίγαι αἱ περιπτώσεις, ποὺ τοὺς ἀνετίθεντο καὶ ἀξιώματα, ἀποδοτικώτατα εἰς παροχὰς ἐκ μέρους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Καὶ ὅλα αὐτὰ μολονότι οὐδέποτε ἡ πολιτεία των ὑπῆρξε νομιμόφρων. Ἐφρόντιζαν πάντοτε νὰ συντηροῦν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν ἀκοιμήτων τὸ μῖσος διὰ τὴν Ἑλλάδα. Ἤρκεσε δὲ νὰ ἀποβιβασθῇ εἰς τὴν Ἀλβανίαν ὁ πρῶτος Ἰταλὸς στρατιώτης διὰ νὰ ἀφήσουν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἀνερχόμενοι κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν ἐν συνόλῳ εἰς 18.000, ἀσυγκράτητα τὰ μέχρι τότε ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ἐγκληματικά των ἔνστικτα νὰ ἐκδηλωθοῦν εἰς τὰς πλέον βαναύσους ὠμότητας. Ὁ πόλεμος ξυπνᾷ τὴν προγονικήν των ροπὴν πρὸς τὸ αἷμα. Δερβίσαι φανατικοί, ὁρκοῦνται δαιμονισμένοι περὶ τῆς φασιστικῆς ὁρδῆς. Τὰς χειραγωγοῦν διὰ μέσου ἀπιθάνων ἀτραπῶν καὶ ἀποκρήμνων διαβάσεων, ἐλπίζοντες ὅτι θὰ κάμψουν τὴν Ἑλληνικὴν εὐψυχίαν. Εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐξυπηρετήσουν τοὺς νέους αὐθέντας των καὶ ἀναλαμβάνουν ἐπικινδύνους ἀποστολὰς προδοσιῶν. Στήνουν παγίδας, μηχανεύονται τὴν φθορὰν τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων. Ἡ κατοχὴ τοὺς εὑρίσκει χειροτέρους καὶ

(Συνέχεια εἰς τὴν 3ην Σελίδα)

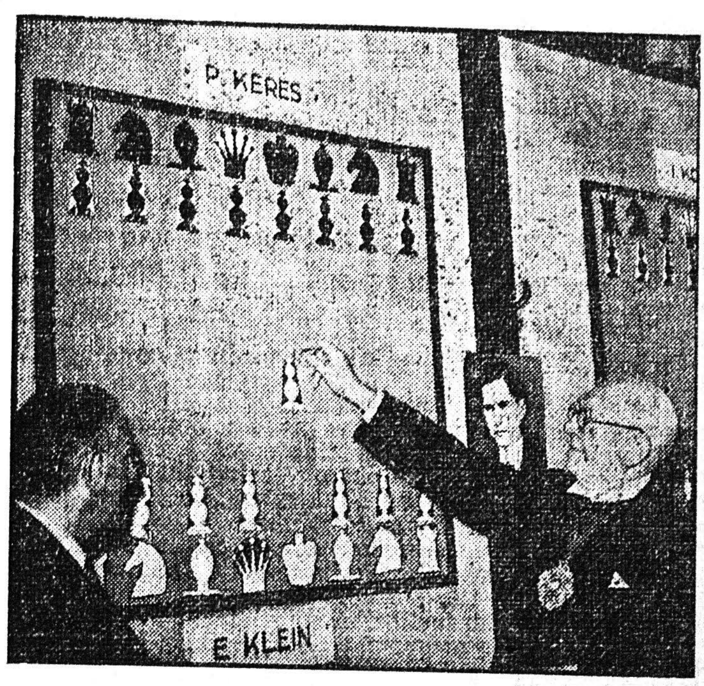

Ἀπό τινων ἡμερῶν διεξάγεται διὰ τοῦ ἀσυρμάτου ἀγὼν σκακιοῦ μεταξὺ Ἄγγλων καὶ Ρώσσων παικτῶν, εὑρισκομένων ταὐτοχρόνως εἰς Λονδῖνον καὶ Μόσχαν. Ἀνωτέρω ὁ λόρδος Δήμαρχος τοῦ Λονδίνου ἐγκαινιάζων τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν πρωτεύουσαν.

ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Η ΘΥΕΛΛΑ

(Πρωτότυπο μυθιστόρημα)

ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ΄

ΦΩΣ ΣΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΜΙΑΣ ΠΡΟΔΟΣΙΑΣ

Ὁ Παῦλος εἶχε πάει, τὴν ἄλλη μέρα, πολὺ ἀνήσυχος, στὸ σπίτι τῆς ἀρραβωνιαστικιᾶς του, μετὰ τὴν ἀνεξήγητη κρίση της. Εἶχε φέρει μαζί του σοβαρὸ ποσό, ποὺ ὁ γέρο-Πετρῆς τοῦ παραχώρησε μὲ μεγάλη προθυμία, ὅταν ἄκουσε τὸ σκοπό. Ὁ νέος πῆρε παράμερα τὴ Στέλα, νὰ τῆς δώσῃ αὐτὸ τὸ χρῆμα:

—Εἶναι, μητέρα — τῆς εἶπε — γιὰ τὴ Λένα... νὰ πάῃ, λίγον καιρό, στὴν Κηφισιὰ νὰ ἡσυχάσῃ... Ξαίρω τὶς στενοχωρίες σας.. Ἐπιτρέψ'τε μου νὰ βοηθήσω.

Ἡ Στέλα τὸν εὐχαρίστησε, συγκινημένη. Μὰ δὲ δέχθηκε. Τὰ εἶχανε καταφέρει — τοῦ εἶπε. Ὁ Βαλσάμης εἶχε βρῆ τὴ λύση. Ὁ μεσίτης τοὺς εἶχε ἀνακαλύψει πελάτη, π' ἀγόρασε σὲ λίρες τὸ οἰκόπεδο (στὸ χαρτὶ βάλανε φανταστικὴ τιμή, στὴν τρεχούμενη μονέδα) καὶ σύγχρονα τοὺς εἶχε δώσει γράμμα νὰ τοὺς γυρίσῃ τὸ χτῆμα ὁπότε τοῦ δίνανε πίσω τὶς λίρες μ' ἕνα τόκο λογικό.

Ἡ Λένα δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ γιὰ ἐξοχή. Μὲ χίλιες δυὸ προφάσεις τοὺς ἔδωσε νὰ καταλάβουν, πὼς δὲ φεύγει ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Καί, σὲ λίγες μέρες, ἅμα πῆρε κάπως ἀπάνω της, ξανάρχισε τὴν ἴδια ζωή. Φρόντισε, γιὰ λίγον καιρό, νὰ φανῇ ἀλλαγμένη, λιγώτερο ἀπασχολημένη, πιὸ ἥσυχη. Ὅμως μέσα της μάνιαζε ἡ τρικυμία πιὸ δυνατὴ ἀπὸ πρῶτα. Ὁ Στάϊνφελτς δὲν τὴν ἄφηνε ἀπὸ κοντά. Κι' αὐτὸς ὁ ἄγνωστος, ποὺ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα θὰ τὸν λέμε μὲ τ' ὄνομα ποὺ ὁ ἴδιος ἔδωσε στὸν ἑαυτό του—Σταθόπουλο —τὴν ἀντάμωνε, κάθε τόσο, γιὰ νὰ τῆς λέῃ:

—Ἀργεῖς πολύ... Οὔτ' ἄρχισες ἀκόμα... Κι' ἡ δουλειά μας εἶναι βιαστική...

Μὰ θἄρχιζε ποτέ; Αὐτὸ ρωτιώτανε κι' ἡ ἴδια, στὰ πιὸ βαθειὰ τοῦ ἑαυτοῦ της. Καὶ δὲν ἤξαιρε ν' ἀποκριθῇ. Γιὰ νὰ ξεχνάῃ, αὐτὸ τὸ φοβερὸ ἐρωτηματικό, ποὺ κάθε τόσο γύρευε ἄμεση ἀπάντηση, ριχνώτανε μὲ τὰ μοῦτρα στὴ δουλειά. Ἔτρεχε ν' ἀσφαλίσῃ μὲ χίλιους καυγάδες, τὰ λίγα ὄσπρια ποὺ χρειαζότανε τὸ συσσίτιο τῆς φοιτητικῆς λέσχης, νὰ ὀργανώσῃ στὰ σπίτια μυστικὲς διαλέξεις μὲ πανάκριβο εἰσιτήριο, γιὰ τὶς φαμίλιες τῶν ἀγοριῶν, ποὺ ἐκτελοῦσαν οἱ Γερμανοί, νὰ ψυχώσῃ τὴν ὁμάδα της, νὰ πάῃ στὰ πρισμένα παιδιά, στὴ Ριζάρειο, μέσα σὲ σακκοῦλες, ὅ,τι μπόρεσε ν' ἁρπάξῃ ἀπὸ τὶς πλούσιες φυλενάδες της, νὰ βοηθήσῃ νὰ τὸ στρίψουν οἱ Ἄγγλοι, ποὺ κρύβαν κάποιοι γνώριμοί της, νὰ δώσῃ ὅ,τι μποροῦσε σ' ἔργα χρήσιμα, κρυφὰ κι' ἐπικίνδυνα.

Μιὰ μέρα, κατεβαίνοντας τὶς σκάλες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀντίκρυσε γνώριμο, χλωμὸ χαμόγελο στὰ μαραμένα χείλη κυρίας ἡλικιωμένης:

—Παιδί μου! — τῆς εἶπε —δὲν ἤρθατε μιὰ μέρα σπίτι, νὰ μὲ ἰδῆτε, ποὺ σᾶς εἶχα παρακαλέσει...

Καὶ τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι μὲ παράξενη λαχτάρα, γιὰ νὰ προσθέσῃ χαμηλότερα:

—Θὰ ρθῆτε ὅμως τώρα... Εἶν' ἀνάγκη... Ἔχω κάτι πολὺ σπουδαῖο νὰ σᾶς πῶ... Δὲν πιστεύω νὰ μὲ ξεχάσατε!...

—Ἡ μητέρα τοῦ Ἀντώνη —ἔκαμε ξέψυχα ἡ Λένα.

Κι' ἀνατρίχιασε, χωρὶς κι' ἴδια νὰ νοιώθῃ τὸ γιατί.

***

Τὴν ἔβαλε σ' ἕνα ταξί. Δὲν ἀλλάξαν στὸ δρόμο μιὰ λέξη. Ἡ Καστρινοῦ φοβότανε τὸ σωφέρ. Ὅταν ὅμως ἀνέβηκαν στὸ διαμέρισμά της, τὴν τράβηξε στὴν κάμαρά της καὶ ξέσπασε σ' ἀναφυλλητά:

—Δὲν ξαίρετε τίποτα — τῆς ἔλεγε μέσα στὰ κλάμματά της — δὲν ἀκούσατε τίποτα...

— Ὄχι... μὰ τί ἔτρεξε;...

—Τὸν πιάσανε... δὲν τὸ μάθατε;...

—Ποιόν; —Ἔκαμ' ἡ Λένα σαστισμένη.

—Τὸ γυιό μου... Εἶναι μιὰ βδομάδα τώρα... Τρεῖς μέρες καὶ τρεῖς νύχτες τὸν εἴχανε στὰ ὑπόγεια τῆς ὁδοῦ Μέρλιν... Τὸν βασάνιζαν... Ὅλος ὁ κόσμος ἄκουγε τὰ βογγητά του!...

Ξαφνικὰ σήκωσε τὸ κεφάλι της. Κι' ἡ Λένα διάβασε στὴ σουρωμένη μορφή της, ἀνακατεμένη μὲ τὴ βαθειὰ λύπη, τὴν ἔκφραση παράξενης κρυφῆς χαρᾶς:

—Μιὰ βδομάδα τώρα — συνέχισε, μουσκεύοντας μὲ δάκρυα τὸ πρόσωπό της — οὔτε κι' ἐγὼ δὲν ξαίρω τί εἶναι αὐτὸ ποὺ νοιώθω. Μέσα στὸν τρόμο καὶ τὴν ἀγωνία γιὰ τὴν τύχη του... κάποιο φῶς μοῦ δείχνει δρόμο... καὶ μοῦ ζεσταίνει τὴν καρδιὰ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ ξανάβρω τὸ παιδί μου... νὰ μπορέσω νὰ τὸ σφίξω χωρὶς ντροπὴ στὸ στῆθος μου... Μὲ καταλαβαίνετε, πιστεύω!... Δὲν ξαίρω τί τοὺς ἔκαμε... Δὲν ξαίρω γιατὶ τὸν ἐπιάσαν... Δὲν μπόρεσα νὰ μάθω τί τοῦ κατηγοροῦν... Δὲν ξαίρουν οὔτε στὴν Ἀρχιεπισκοπή... Προσπάθησαν, μὰ δὲν θέλησαν νὰ τοὺς ποῦν ...Κανεὶς δὲν ξαίρει τίποτα!... Ὅμως γιὰ νὰ τὸν πιάσουν, νὰ τὸν βασανίζουν, νὰ τὸν φυλακίζουν οἱ Γερμανοί... Αὐτὸ θὰ πῇ καθαρὰ πὼς δὲν εἶναι μαζί τους... Πὼς κάποια σοβαρὴ ζημιὰ τοὺς ἔχει κάνει!... Καὶ ποιὸς μπορεῖ νὰ ξαίρῃ ἂν δὲν τοὺς πλησίασε καὶ δὲν τοὺς ὑπηρέτησε γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ τοὺς βλάψῃ περισσότερο;...

Κι' ἄξαφνα, σφίγγοντας τὰ χέρια της, ξέσπασε σ' ἔξαλλες κραυγές:

—Θέλω μ' ὅλη τὴν ψυχή μου νὰ εἶν' ἔτσι!... Σὰν τρελλὴ γυρεύω νὰ μοῦ ξαναδώσῃ τὸ παιδί μου, αὐτὸ τὸ ἴδιο πρᾶμα, ποὺ θὰ μοῦ τὸ ξαναπάρῃ... καὶ μπορεῖ γιὰ πάντα!

Ἔπεσε μπρούμυτα στὸ παλιό, μαονένιο κρεββάτι της καὶ τὸ γεροντικὸ κορμί της τραντάζονταν ἀπὸ τ' ἀναφυλλητά:

—Ἄς μοῦ τὸν φέρουν Ἕλληνα! — ξεφώνιζε —κι' ἄς μοῦ τὸν φέρουνε νεκρό!

Ἡ Λένα εἶχε ἀπομείνει βουβή, ἀποσβολωμένη. Θυμώτανε, σὰν ὄνειρο, τὸ τελευταῖο συναπάντημά της μὲ τὸν Ἀντώνη, στὸ μικρὸ ἄλσος μὲ τὰ πευκάκια: Τὴ χλωμάδα τοῦ θανάτου, τὴν ἀπότομη κι' ἀδιάντροπη ὁμολογία του, τὴν ἀπόλυτη ἄρνησή του νὰ δικαιολογηθῇ. Κι' ὅλη ἡ σκηνὴ αὐτὴ συνοψιζότανε τώρα, στὰ μάτια της, στὶς δυὸ σφιγμένες γροθιές του, μὲ τὰ νύχια μπηγμένα στὴ σάρκα τῆς παλάμης. Σὰν νὰ εἶδε, γιὰ μιὰ στιγμή, κάτι νὰ θαμποχαράζῃ μέσα στὴ βαθειὰ νύχτα, ποὺ σκέπαζε τὸ αἴνιγμά του. Σὰν νἄπιασε κάποιαν ἀναλογία μὲ τὴ δική της περιπέτεια, ποὺ βρισκόταν ἀκόμα στὴν ἀναποφάσιστη ἀρχή της, μὰ πόσο πιὸ θεληματικὰ φανερωμένη σ' ἐκεῖνον!... «Ἂν ἤτανε κάτι τέτοια —δικαιολογιζόταν— ἂν εἶχε σταθῇ τόσο μεγάλος!...» Ρῖγος δυνατὸ τράνταξε τὸ κορμί της. Καί, ἄφωνη, ρίχτηκε στὸ κρεββάτι πλάϊ στὴν Καστρινοῦ, παραδομένη σὲ ξέσπασμα σπαραγμοῦ:

— Ἂν εἶν' αὐτὸ — ἔλεγε ἡ βαλαντωμένη μάννα, σ' ἀπόγνωση— ἂν ἔτσι τὸ εἶχε σχεδιάσει ἀπὸ τὴν ἀρχή... Σκεφθῆτε τὸν Γολγοθᾶ του. Σκεφθῆτε πὼς τὸν ἀρνήθηκα, ὅπως τὸ κάνατε καὶ σεῖς... Πὼς τὸν καταφρόνεσα, πὼς τὸν καταράσθηκα, πὼς τὸν πέταξα σὰ σκυλὶ σ' αὐτὴ τὴ σκοτεινὴ κάμαρα στὸ ὑπόγειο... Σκεφθῆτε τὴν κατακραυγὴ τοῦ κόσμου ποὺ ἀντίκρυσε... τὰ φτυσίματα τῶν φίλων... τὴ στέρηση τὴ δική σας... τὴ μόνωση τοῦ λαοῦ, ποὺ ὑπόμεινε...

— Ἂν εἶν' αὐτὸ ἀλήθεια... Τὸ μεγαλεῖο τῆς ψυχῆς του εἶναι ἄφθαστο... Εἶν' ἕνας ἥρωας, ὅπως τὸν γνώριζα ἐκεῖ ψηλά, στὴ φωτιὰ τοῦ πολέμου.

Καὶ δὲν ἤτανε βάλσαμο πιὸ γλυκό, γιὰ τὴν καρδιὰ τῆς πονεμένης μάννας, ἀπὸ τὸ ν' ἀκούῃ τώρα τὴ Λένα νὰ τῆς ἱστορῇ, μὲ δακρυσμένα μάτια, τὶς παλληκαριὲς τοῦ